Ex. अवतु वो गिरिपुत्रा शशिशृंगः प्रियतमो ।
वसतु मे हृदि सदा भगवतः पदयुगम् ॥

---

9 Syllables in a verse (बृहती).

भुजगशिशुभृता

(Also named भुजगशिशुयुता or भुजगशिशुसंता.)

भुजगशिशुभृता नौ मः

Sch. ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ | – – –

Ex. इदतटनिकटक्षोणी भुजगशिशुभृता योऽसीत् ।
मुररिपुदलिते नाके व्रजजनसुखदा साऽभूत् ॥

मणिमध्य

स्यान्मणिमध्यं चङ्गमसाः

Sch. – ⏑ ⏑ | – – – | ⏑ ⏑ – (5. 4)

Ex. कालियभोगाभोगगतस्तन्माणमध्यस्फीतरुचा ।
चित्रपदाभो नंदसुतश्चारु ननर्त स्मेरमुखः ॥

---

10 Syllables in a verse (पंक्तिः).

रुक्मवती

(Also named चंपकमाला or रूपवती.)

रुक्मवती सा यत्र भमसगाः

Sch. – ⏑ ⏑ | – – – | ⏑ ⏑ – | – (5. 5)

Ex. कायमनोवाक्यैः परिशुद्धै-
र्यस्य सदा कंसद्विषि भक्तिः ।
राज्यपदे हर्म्यालिरुदारा
रुक्मवती विघ्नः खलु तस्य ॥

मत्ता

ज्ञेया मत्ता मभसगसहिता

Sch. – – – | – ⏑ ⏑ | ⏑ ⏑ – | – (4. 6)

Ex. पीत्वा मत्ता मधु मधुपाली
कालिंदीये तटवनकुंजे ।
उद्दीप्यंतीर्व्रजजनरामाः
कामासक्ता मधुजिति चक्रे ॥

त्वरितगति

त्वरितगतिश्च नजनगैः

Sch. ⏑ ⏑ ⏑ | ⏑ – ⏑ | ⏑ ⏑ ⏑ | –

Ex. क्षितिविजितिस्थितिविहितेवतरतनयः परगतयः ।
उरु रुरुधुरु दुधुवुर्धि कुरवः स्वमरिकुलम् ॥
K. D. III. 85.

---

11 Syllables in a verse (त्रिष्टुप्).

इंद्रवज्रा

स्यादिंद्रवज्रा यदि तौ जगौ गः

Sch. – – ⏑ | – – ⏑ | ⏑ – ⏑ | – –

Ex. गोष्ठे गिरिं सव्यकरेण धृत्वा
रुष्टेंद्रवज्राहतिमुक्तवृष्टौ ।
यो गोकुलं गोपकुलं च सुस्थं
चक्रे स नो रक्षतु चक्रपाणिः ॥

उपेंद्रवज्रा

उपेंद्रवज्रा प्रथमे लघौ सा

Sch. ⏑ – ⏑ | – – ⏑ | ⏑ – ⏑ | – –

Ex. स्मरातुरां दैवतवैद्यहृद्य
त्वदंगसंगामृतमात्रसाध्याम् ।
विमुक्तबाधां कुरुषे न राधा-
मुपेंद्रवज्रे दयि दारुणोऽसि ॥ Git. G. IV.

उपजाति

अनंतरोदीरितलक्ष्मभाजौ
पादौ यदीयावुपजातयस्ताः ।
इत्थं किलान्यास्वपि मिश्रितासु
वदंति जातिष्विदमेव नाम ॥

Sch. The *Indravajrà* and *Upendravajrà* when mixed in the stanza form *Upajati* which admits fourteen variations.

For examples of this metre *See* R. II., V., VI., VII., XIII., XIV., XVI., XVIII.

Note :—Sometimes other metres, being mixed in the stanza, give rise to an *Upajáti*.

Ex. इत्थं रथाश्वभनिषादिनां प्रगे
गणो नृपाणामथ तोरणाद्बहिः ।
प्रस्थानकालक्षमवेशकल्पना-
कृतक्षणक्षेपमुदैक्षताच्युतम् ॥ Sis. XII. 1.

(Here there is a mixture of वंशस्थविल and इंद्रवंशा.)

Digitized by Google